

A historical illustration depicting a battle scene in a forest. In the foreground, two Roman soldiers are mounted on brown donkeys. They are wearing helmets, chainmail tunics, and pleated skirts. One soldier on the left holds a long spear, while the one on the right holds a sword. In the background, several primitive, bearded warriors are engaged in combat. One warrior in the center is raising a sword high, another is holding a shield, and others are using spears and bows. The scene is set in a lush, green forest with large trees and dense foliage.

Julsko – klaudijská dynastie a její války

Aleš Mučka

Julsko – klaudijská dynastie

- ◆ 1. Augustus (31/27 př. n. l. - 14 n. l.)
- ◆ 2. Tiberius (14 – 37)
- ◆ 3. Caligula (37 – 41)
- ◆ 4. Claudius (41 – 54)
- ◆ 5. Nero (54 – 68)

Pět prvních římských císařů

Hlavní bojiště

- ◆ Rozšiřování území k Rýnu a Dunaji
- ◆ Boje na pravém břehu Rýna
- ◆ Počátek dobývání Británie
- ◆ Konsolidace východní hranice a provincií v Africe

Augustovy výboje (30 př. n. l. – 14 n. l.)

Po občanských válkách zůstala armáda

- ◆ Římská armáda již v letech 30 – 29 př. n. l. musela potlačit povstání galských kmenů
- ◆ Již roku 30 př. n. l. také začalo rozšiřování Egypta jako nové římské provincie
- ◆ V letech 29 – 19 př. n. l. také povstaly kmeny na Pyrenejském poloostrově, ale byly poraženy

Nové provincie

- ◆ Roku 30 př. n. l. se Egypt stal římskou provincií a o rok později začalo formování Moesie
- ◆ Dvě nové provincie – Noricum a Raetia – byly Římskou armádou obsazeny v roce 15 př. n. l.
- ◆ Na přelomu letopočtu skončil neúspěchem pokus o vytvoření provincie Germania (Rýn až Labe)

Odpor v provinciích

- ◆ Římská armáda neměla na širokém bitevním poli rovnocenného soupeře
- ◆ Mnoho odpůrců římské správy se proto uchýlovalo k útokům ze zálohy a partyzánskému způsobu boje
- ◆ Někteří odpůrci Říma prováděli loupeživé nájezdy na hranicích impéria (Takfarínas)

Ottaviano Augusto: 31 a.C. - 14 d.C.

Territori appartenenti a Roma prima del 31 a.C.
 Annessioni e conquista di Ottaviano:

dal 31 al 19 a.C.

dal 19 al 9 a.C.

dal 9 a.C. al 6 d.C.

Regni clienti di Roma con Ottaviano:

Fortezze legionarie: nel 6 d.C.

Válka s Germány (13 př. n. l. – 16 n. l.)

Drusus překročil Rýn

- ◆ Roku 13 př. n. l. se Claudius Nero Drusus stal správcem Galie a ihned musel čelit útoku germánských kmenů z pravého břehu Rýna
- ◆ Při jejich pronásledování překročil se svými legiemi Rýn a během trestné výpravy došli římsí vojáci až k Labi
- ◆ Drusus zemřel roku 9 př. n. l. po pádu z koně

Kdo převezme velení?

- ◆ Vrchním velitelem se stal po Drusovi Lucius Domitius Ahenobarbus, který překročil roku 3 př. n. l. Labe
- ◆ Po svém návratu do Říma se roku 4 n. l. ujal velení budoucí císař Tiberius
- ◆ Okamžitě uzavřel spojení s náčelníkem kmene Cherusků a poslal jeho syny Arminia a Flavia do Říma

Povstání v Ilýrii

- ◆ V roce 6 n. l. povstalo několik kmenů v Ilýrii, které porazily místní římskou posádku a začaly ohrožovat Řím
- ◆ Císař Augustus proti nim vyslal vojevůdce Germanica s 10 legiemi
- ◆ Také odvolal Tiberia z Germánie s většinou jeho jednotek
- ◆ Správcem nové „provincie“ se stal roku 6 n. l. Publius Quinctilius Varus

Arminius chystá vzpoudu

- ◆ Arminius se jako velitel *auxilií* (pomocných sborů) prosadil v Římské armádě a získal důvěru správce Vara
- ◆ Zároveň začal vyjednávat s náčelníky germánských kmenů a chystat vzpoudu proti římské správě
- ◆ Náčelník Segestes se přidal, když si Arminius vzal jeho dceru Thusneldu

Varus přemýšlí pomalu

- ◆ Na podzim roku 9 n. l. zahájil Varo přesun XVII., XVIII. a XIX. legie, tří jezdeckých al a šesti kohort auxilií do zimoviště na Rýně (Haltern?)
- ◆ Arminius ale správce informoval o povstání v oblasti Kalkriese
- ◆ Varus se tam s celou armádou vydal i přes varování náčelníka Segesta

Třídenní bitva v Teutoburském lese (září 9 n. l.)

- ◆ **Římské císařství**
- ◆ Publius Quinctilius Varus
- ◆ Síly: 20 000 – 30 000 mužů
- ◆ Ztráty: téměř celá armáda

- ◆ **Germánské kmeny**
- ◆ Arminius
- ◆ Síly: asi 12 000 – 35 000 mužů
- ◆ Ztráty: neznámé

La battaglia della Selva di Teutoburgo (9 d.C.)
(odierna Karkriese)

Autostrada 1
(attuale tracciato)

Grande palude

Molti Romani, disorientati dalla confusione della battaglia, fuggirono a Nord, ma trovarono la morte nella vicina palude

La colonna romana, formata da 3 legioni (XVII, XVIII e XIX), 6 coorti di fanteria e 3 ali di cavalleria ausiliarie (per un totale di circa 20.000 uomini), si allungava nella foresta di Teutoburgo per circa 3,5 km.

Sentiero principale

3,5 Km

Canale Reno-Elba
(attuale corso)

I Romani tentano un'ultima e disperata difesa, provando a trincerarsi in un campo di fortuna fatto di carriaggi

5.000/7.000 Germani dietro il terrapieno

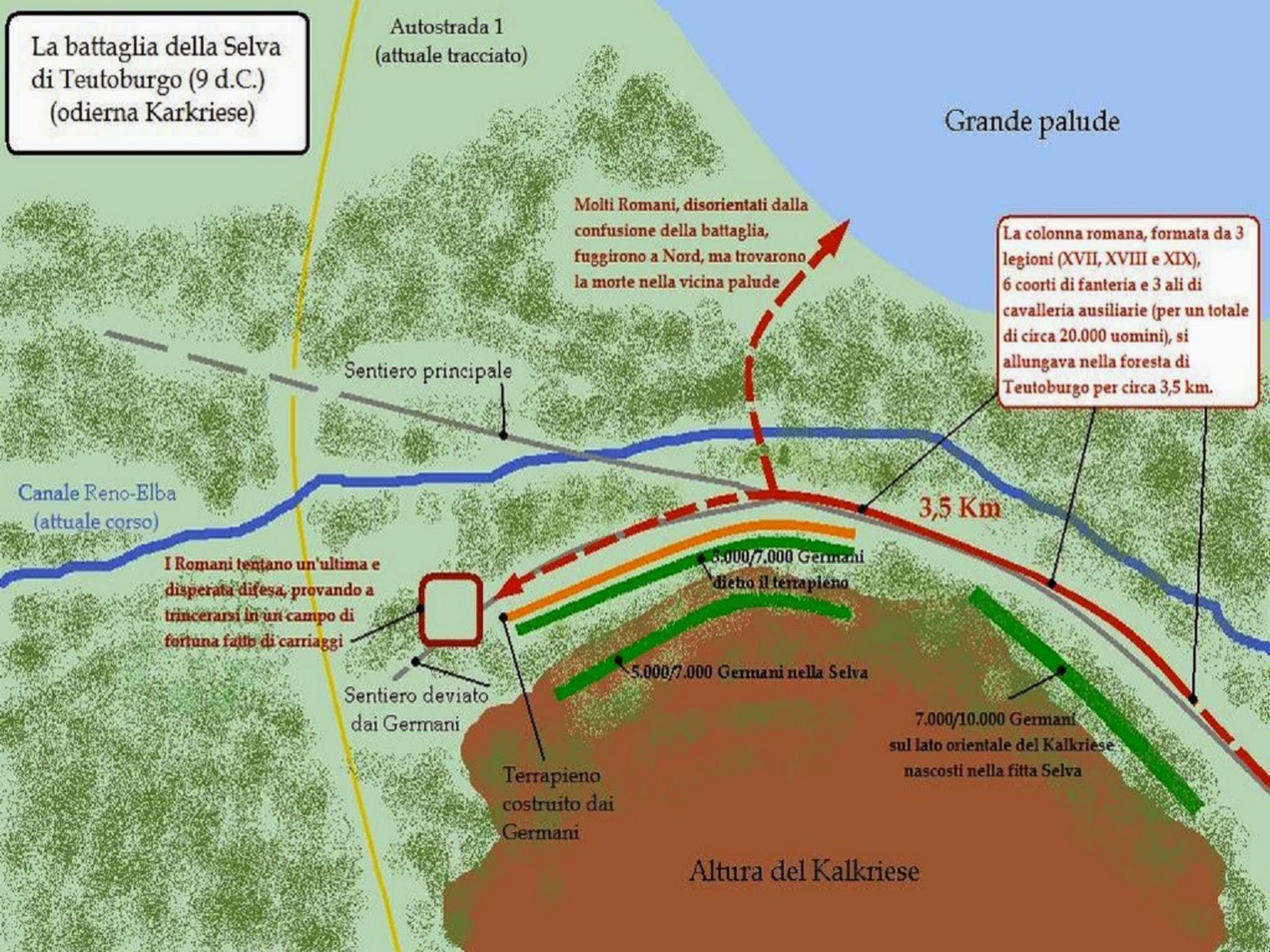
Sentiero deviato dai Germani

5.000/7.000 Germani nella Selva

7.000/10.000 Germani sul lato orientale del Kalkriese nascosti nella fitta Selva

Terrapieno costruito dai Germani

Altura del Kalkriese

Následky bitvy

- ◆ Těžký psychologický šok pro celou Římskou říši
- ◆ V roce 14 n. l. vyrazila do Germánie římská trestná výprava, která o dva roky později porazila Germány v bitvě na planině Idistaviso
- ◆ Tentýž rok císař Tiberius ukončil z finančních důvodů válku s Germány
- ◆ Arminius podlehl atentátu roku 21

Caligula neumí válčit

- ◆ Císař Gaius Caesar Augustus Germanicus (zvaný Caligula) nepodnikl žádné úspěšné tažení
- ◆ Jediným jeho územní ziskem bylo Mauretánské království, které rozdělil do dvou provincií, poté co nechal roku 40 zabít v Římě krále Ptolemaia
- ◆ Zabírání území dokončil vojensky až císař Claudius

Dobývání Británie (43 – 76)

Římské invaze do Británie

- ◆ Poprvé a podruhé se v Británii vylodil Gaius Julius Caesar se svými vojáky v letech 55 a 54 př. n. l.
- ◆ Caligula v roce 40 n. l. sestavil invazní vojsko, které nepřekročilo kanál La Manche
- ◆ Invaze a následné dobývání ostrova začalo až roku 43 n. l. během vlády císaře Claudia (41 – 54 n. l.)

Římané se vylodují

- ◆ Roku 43 připluly do Británie čtyři římské legie (II., IX., XIV. a XX.), kterým velel Aulus Plautius
- ◆ Místní keltské kmeny vlákaly římské vojáky do vnitrozemí a zahájily proti nim partyzánskou válku
- ◆ Do čela odboje se postavili dva bratři a náčelníci (králové) Togodumnus a Caratacus v bitvě u Medway roku 43

Císař Claudius v Británii

- ◆ Togodumnus podlehl zraněním z bitvy a jeho bratr utékl před Římskou armádou do dnešního Walesu
- ◆ Krátce po tomto střetnutí připlul císař Claudius a přivezl s sebou posily s několika slony
- ◆ Potom velel dobývání oppida Camulodunum (dnešní Colchester)
- ◆ Po 16 dnech se císař vrátil do Říma

Úplatná královna

- ◆ Během návštěvy císaře Claudia je mezi panovníky přítomna i královna kmene Brigantů Cartimandua a její manžel Venutius
- ◆ Oba se dostali k moci prostřednictvím války mezi svými kmeny a nyní požádali o pomoc Římany
- ◆ Římský správce je podpořil, ale požadoval za to spojenectví s Římem

Caratacův konec

- ◆ Na konci roku 47 se novým správcem provincie Britannia stal Publius Ostorius Scapula
- ◆ Římané následně vpadli na území dnešního Walesu
- ◆ Caratacus proti nim vedl partyzánskou válku dokud nebyl poražen roku 50 v bitvě u Caer Caradoc a vydán Cartimanduou

Obyvatelé Británie se nikdy nevzdali

- ◆ Caratacus byl odvezen do Říma, kde byl doživotně uvězněn
- ◆ Velitelem odporu proti Římanům se nyní stal právě Venutius, jehož první povstání bylo poraženo někdy mezi lety 52 – 57
- ◆ O druhé povstání se pokusil roku 69
- ◆ Vyhnal Cartimanduu, ale jak povstání skončilo nebylo dodnes vyjasněno

Povstání královny Boudicy (60 – 61)

Zneuctěná královská rodina

- ◆ Boudicca byla manželkou Prasutaga, krále kmene Icenů, který sídlil na území dnešního Norfolkku
- ◆ Když panovník zemřel, měly se jeho dědičkami stát jejich dcery a Řím
- ◆ Není jasné, zda důvodem k povstání bylo napadení královny a jejích dcer nebo římský útok na posvátný ostrov Mona (dnešní Anglesey)

Podcenění povstalci

- ◆ První útok směřoval v roce 60 nebo 61 na Camulodunum (dnešní Colchester), kde pobýli místní posádku - asi 200 římských vojáků
- ◆ Do oblasti dorazila IX. legie, která ale byla s těžkými ztrátami odražena
- ◆ Povstalci poté vyplnili Londonium (dnešní Londýn)

Bitva u Walting Street (60 nebo 61)

◆ Římské císařství

◆ Gaius Suetonius Paulinus

◆ Síly: 10 000 mužů (XIV. a části XX. legie a auxilie)

◆ Ztráty: asi 400 padlých

◆ Kmen Icenů a spojenci

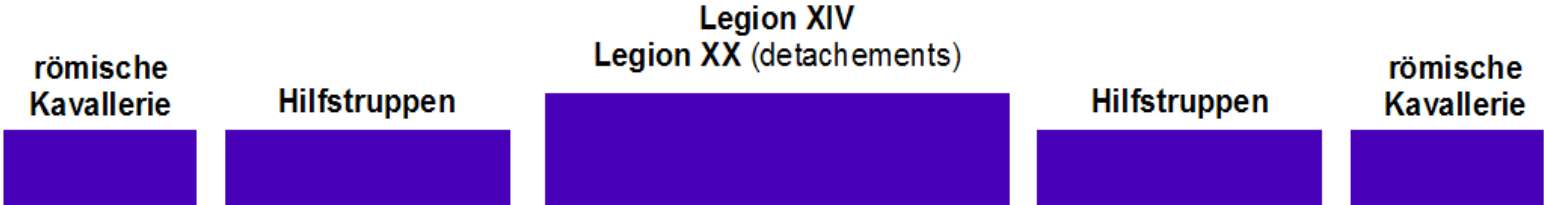
◆ Boudicca

◆ Síly: asi 230 000 lidí (mnoho žen a dětí)

◆ Ztráty: 80 000 padlých

Wald

Britannier

Familien mit Zugwagen

offenes Gelände

Británie po potlačení povstání

- ◆ Římané pokládali po roce 61 svou provincii za stabilizovanou, ale ještě během tohoto desetiletí museli čelit dalším ozbrojeným povstáním
- ◆ Římské území bylo rozšiřováno až k současným hranicím Skotska
- ◆ Keltské kmeny na ostrově se odmítly podrobit římské nadvládě až do roku 410, kdy se Římané z ostrova stáhli

Pretoriánská garda

Armáda pro císařskou politiku

- ◆ Již před vznikem principátu si někteří politikové a vojenští velitelé sestavovali ze svých vojáků jednotky pro svou ochranu
- ◆ Po roce 27 př. n. l. si Augustus vytvořil gardu z devíti kohort (po 500 mužích) a několika turmae (po 30 jezdcích) a roku 2 př. n. l. postavil do čela dva prefekty

Pretoriáni chrání i vraždí císaře

- ◆ Roku 23 n. l. byla garda stažena z jednotlivých kasáren a umístěna v Castra Praetoria na předměstí Říma
- ◆ Postupně se stav každé kohorty zvyšoval až na 1 000 mužů
- ◆ Roku 41 n. l. zavraždili Pretoriáni císaře Caligulu a prohlásili novým císařem Claudia
- ◆ Roku 68 n. l. zradili i císaře Nera

Význam Pretoriánské gardy

- ◆ Pretoriáni byli jedinou skutečnou vojenskou jednotkou umístěnou v bezprostřední blízkosti Říma
- ◆ I když měli původně chránit římské císaře, v mnoha případech se nebáli je i zavraždit
- ◆ Prefekti gardy s politickými ambicemi mohli k prosazování svých cílů používat své podřízené (Seianus)

Hodnocení Julsko – klaudijské dynastie z hlediska vojenství

První císaři přinášejí války

- ◆ Již Augustus začal s rozšiřováním impéria pomocí vojenských výbojů
- ◆ Římští vojáci se ovšem nepovažovali za dobyvatele, ale za šířitele římské kultury a civilizace – Římská říše je ta nejlepší na světě
- ◆ Obyvatelstvo některých provincií se ale odmítalo smířit s novými pány a vedlo pro nim povstání

Děkuji za pozornost

Prostor pro dotazy